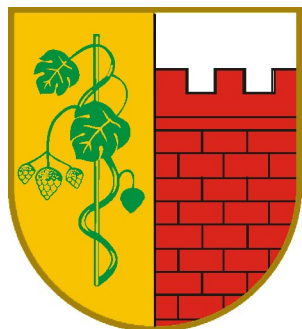

MIASTO I GMINA WITNICA

Załącznik nr 1

Do uchwały nr LVIII/379/2010 r.

RADY MIEJSKIEJ W WITNICY

z dnia 28 października 2010 r.

Program Aktywności Lokalnej w Mieście i Gminie Witnica

na lata 2010-2015

opracowany przez

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy

Witnica 2010

I. WPROWADZENIE

Program Aktywności Lokalnej w Mieście i Gminie Witnica określa kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców terenu miasta i gminy, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli gminy oraz ich wspólnot, jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Program Aktywności Lokalnej wynika ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Witnica na lata 2010 - 2015 i jest jej uzupełnieniem.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak: Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 - 2015, Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski, Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 - 2013 Narodowa Strategia Rozwoju na lata 2007 - 2013 Narodowa Strategia Spójności oraz Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013. W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno - gospodarczemu kraju, a w konsekwencji podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji.

Ważnym przyczynkiem do opracowania Program Aktywności Lokalnej w Gminie Witnica były wnioski płynące z przestudiowania działalności tutejszego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych. Z posiadanej dokumentacji M-GOPS wynika, iż niewielu spośród klientów jest zdania, że potrafią sami rozwiązać swoje problemy. Wśród wymienionych były tylko problemy finansowe i problemy wychowawcze. Częściej mieszkańcy oczekują rozwiązania problemów przez gminę i stowarzyszenia, szczególnie jeśli chodzi o alkoholizm, narkomanię i kłopoty mieszkaniowe. Wypowiedzi te stanowią jednak ułamek odpowiedzi, dlatego trudno zakwalifikować je jak reprezentatywne dla całej gminy.

Konieczne jest zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmocnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność jako całość. Dzięki temu podmioty te zdolne są nie tylko do pracy, ale również do wprowadzania zmian w otoczeniu, a także kreowania nowych rozwiązań. Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i

kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Kapitał społeczny, będący sumą kapitałów jednostkowych, powinien być wykorzystywany i pomnażany, w szczególności przez instytucje i jednostki samorządowe. Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych oraz rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi : publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny, publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy, organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, rynek usług bankowych, prywatna własność, przedsiębiorczość. Wykluczenie społeczne oznacza wyłączenie z życia społecznego. Jest to zjawisko niepokojące, ponieważ zagraża wielu osobom i grupom, w tym w szczególności: osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowującym się poza rodziną, bezdomnym, uzależnionym, osobom opuszczającym zakłady karne, mniejszościom narodowym i etnicznym. Program Aktywności Lokalnej jest zgodny z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności. Pojęcie pomocniczości oznacza, że struktury wyższe (władza) nie powinny wyręczać struktur niższych czyli osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych w tym, z czym mogą one sobie poradzić we własnym zakresie. Zadaniem władzy publicznej jest natomiast pobudzanie i podtrzymywanie tych struktur oraz wspomaganie i wspieranie w sytuacji, gdy realizacja zadań lub osiągnięcie określonych celów przekracza ich możliwości. Wiąże się to nierozdzielnie z godnością każdego człowieka czyli prawem do wolnego i świadomego działania. W tym ujęciu znaczenia nabiera zasada partycypacji społecznej polegająca na włączaniu obywateli w rozwiązywanie istniejących problemów. Bardzo ważny staje się aspekt samopomocy, którego idea polega na wyzwaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych. Zadaniem sił zewnętrznych (władzy samorządowej) jest wspieranie i wzmacnianie tego potencjału oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi.

„Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Witnica na lata 2010 - 2015 jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Witnica na lata 2010 - 2015 jest wzorowany na modelu centrum aktywności lokalnej.

II. CEL PROGRAMU

Celem Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Witnica na lata 2010 – 2015 jest zintegrowana, pozostająca w ciągłym dialogu obywatelskim społeczność realizująca rozliczne inicjatywy, ze szczególnym uwzględnieniem osób, grup i środowisk będących w procesie wykluczenia społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. W gminie Witnica są dobre warunki dla powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. W gminie Witnica wspierane są postawy obywatelskie poprzez promocję działań prospołecznych, szeroki dostęp do informacji oraz edukację.
3. W gminie Witnica są dobre warunki dla dialogu obywatelskiego.
4. Wysoka jakość życia społecznego.
5. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym są zintegrowane ze społecznością lokalną.

IV. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną.
2. Promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie.
3. Tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie.
4. Otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw.
6. Wspieranie lokalnych liderów przez pomoc techniczną i dostęp do informacji.
7. Promocja działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukacji społecznej i obywatelskiej.
8. Poprawa dostępu do informacji publicznej.
9. Wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup wsparcia, grup samopomocy oraz grup edukacyjnych.
10. Promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych.
11. Systematyczne badanie potrzeb i problemów grup oraz społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
12. Rzecznictwo interesów osób i grup defaworyzowanych/marginalizowanych.
13. Realizacja programu M-GOPS jako Centrum Aktywizacji i Pracy Socjalnej.
14. Aktywizacja, integracja i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym – promocja działań wspierających więzi pokoleniowe.

15. Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.
16. Działania inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego.
2. Współpraca instytucji, organizacji i służb.
3. Angażowanie lokalnej społeczności.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
5. Podejmowanie działań wielokierunkowych.

VI. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- członków danej społeczności lokalnej,
- osób z konkretnego środowiska (np. osiedla, ulicy, bloku, grupy osób),
- osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

VII. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

Do realizacji programu przewiduje się wykorzystanie:

- ŚRODOWISKOWEJ PRACY SOCJALNEJ - działania realizowane przez pracownika socjalnego mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.
- INSTRUMENTÓW AKTYWNEJ INTEGRACJI - szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych M-GOPS, PCPR, ROPS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013.
- DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE ŚRODOWISKOWYM - inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie mieszkańców do udziału w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Zdiagnozowane i rozpoznane potrzeby i problemy społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Stały monitoring potrzeb środowiska.
- Kompetentni i aktywni mieszkańcy na wysokim poziomie ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.

- Stworzenie płaszczyzny angażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.
- Zintegrowanie społeczności lokalnych i grup społecznych.
- Wzrost zaangażowania lokalnych instytucji oraz organizacji i podejmowanie przez nie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz grup społecznych (lokalne partnerstwa).
- Wysoka jakość działań środowiskowych, w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności.
- Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów.
- Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w podejmowanie działań środowiskowych.
- Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych.

IX. REALIZATORZY

- Rada Gminy Witnica,
- Urząd Miasta i Gminy Witnica,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy i inne jednostki organizacyjne samorządu gminnego,
- policja,
- placówki oświatowe, edukacyjne, kulturalne, sportowe,
- placówki służby zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje, lokalny biznes,
- Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wlkp.,
- Filia PUP w Witnicy.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- Środki unijne – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- Środki własne gminy,
- Środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,
- Sponsorzy.

XI. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawią się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami, a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub

metodach pracy. Ponadto będą przygotowywane i przedstawiane Burmistrzowi Miasta i Gminy Witnica sprawozdania z realizacji podprogramów realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej. Po zakończeniu realizacji **Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Witnica na lata 2010 - 2015** zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Raport będzie zawierał ocenę zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów. Wskazane zostaną również metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.